

Jaarverslag 2019 Patrijs van Salland

Samenwerkende partijen

In Patrijs van Salland (PvS) werken de volgende organisaties samen: IVN Wijhe Olst, Vogelwerkgroep IJsselstreek en Wildbeheer Eenheden in Salland: WBE Heeten en Omstreken heeft voor dit project de samenwerking gezocht met WBE IJsselstreek, WBE Salland Midden en WBE de Koerkamp. ANV Groen Salland zorgt voor de administratieve en praktische ondersteuning.

De werkgroep bestond in 2019 uit 4 actieve leden. Namens de IVN trad Marlies Ellenbroek tot de werkgroep toe. De werkgroep bestaat verder uit Atilla Jókövi (WBE), Edwin Wessels (WBE) en Peter Zweedijk (Vogelwerkgroep).

Overzicht trendtelling 2019 geheel Salland

Foto E. Wessels werkzaamheden wildakker

Activiteiten en resultaten

Patrijzen tellen

Patrijzentellingen worden om de twee jaar gehouden. In 2017 zijn er tellingen gehouden en in 2019 werd er weer geteld. De resultaten hiervan werden gedeeld op 'waarneming.nl'. Het is frappant vast te stellen dat de tellingen vaak weinig of geen waarnemingen opleveren, terwijl gedurende de tellingen in de herfst/winter veel kluchten patrijzen gezien zijn. De schattingen uit de waarnemingen van de jachthouders in Salland laten aantallen van ongeveer 750 patrijzen zien.

Habitatverbetering

Onder de regie van de "Patrijs van Salland" worden veel patrijzenakkers in Salland ingezaaid met een voor de patrijs attractief kruidenmengsel. De biodiversiteit is hierdoor toegenomen. Deze akkerstroken worden ingezaaid door de werkgroep zelf en via de jagers van de deelnemende WBE 's . Alle andere werkzaamheden zijn tot volle tevredenheid uitgevoerd door de Agrarische Natuurvereniging "Groen Salland". Om ook direct in het voorjaar bloeiende planten te hebben en dekking, wordt een deel van de akkers niet opnieuw ingezaaid. Deze braakligging wordt gedurende 2 á 3 jaar toegepast op zo'n akker. Tevens besparen we hierdoor enigszins op de kosten. In de praktijk zien we dat deze strategie zijn vruchten afwerpt.

Zie voor een overzicht van de ingezaaide percelen de bijlage

Publiciteit en communicatie

De digitale communicatie vond plaats via Facebook, waar het account van PvS vele volgers heeft. Daarnaast waren we aanwezig op diverse manifestaties, zoals de Boerendag van het Sallands Oogstfeest "Stoppelhaene" in Raalte. Op diverse basisscholen en verschillende afdelingen van de "vrouwen van nu" zijn lezingen gehouden over de patrijs en de biodiversiteit. Ook worden er regelmatig lezingen gehouden bij "kunst van de boer", Boerderij Educatie Salland in Nieuw Heeten. Jaarlijks worden de media via een nieuwsbrief op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen met betrekking tot "de Patrijs van Salland". Deze informatie wordt regelmatig overgenomen in de huis aan huis bladen.

Biotoopverbetering
aangeboden door "Patrijs van Salland"

De patrijs was vroeger een tarjke broedvogel, nu is het een zeldzame, nog steeds afnemend soort. Deze akkervogel heeft het vooral moeilijk gekregen door aantasting van zijn biotoop (leefgebied), maar ook door verschraving van landbouwgronden en moderne productie methoden. Patrijs van Salland probeert daarom de biotoop te verbeteren door het aanleggen van groenstroken, ook wel akkerranden genoemd.

Door het inzaaien van een kruidrijk mengsel met verschillende plantensoorten, zorg je voor een ruime voedselaanbod en schuilgelegenheid waar met name de patrijs maar ook andere dieren o.a. kleine zangvogels van profiteren. Ook worden er hagen en houtwallen aangelegd voor meer variatie in zijn leefomgeving. Rondom de aangelegde akkerranden worden de patrijzen het hele jaar geteld om te zien of er vooruitgang geboekt wordt of dat bijstelling van de activiteiten noodzakelijk is.

Patrijzen gezien? Meld het ons!
Wij willen graag weten waar patrijzen zich bevinden. Geef waarnemingen door op www.patrijvansalland.nl

Wie zijn wij!
Patrijs van Salland is een samenwerkingsverband van vijf "Patrijs" jagers en boeren met een warme hart voor de natuur. Patrijs van Salland voor dit werk afhankelijk van de overheid, de rindruiterij van groepsgeluzen en -bewerkers.

Voor meer informatie over ons: www.patrijvansalland.nl

Volg ons ook op Twitter en Facebook

Kijk op www.patrijvansalland.nl voor meer info en filmpjes

Bordje zoals deze bij de patrijzenakkers geplaatst zijn

Financiën

PvS ontving bijdragen van SBNL die het bewind voert over het *Baron en Barones van Hemert tot Dingshof-Coldewey-Fonds* en van de Vogelwerkgroep IJsselstreek uit Deventer. Het subsidiebedrag van SBNL is opgedeeld in 5 gelijke jaarlijkse delen waarvan nu 5 jaar zijn verstreken. Eind 2019 is een nieuw verzoek om bijdrage gedaan aan SBNL voor een bijdrage uit het *Baron en Barones van Hemert tot Dingshof-Coldewey-Fonds*. Tot onze teleurstelling is dit verzoek afgewezen.

Ook betaalde een aantal Wildbeheerseenheden mee aan zaadmengsels ANV Groen Salland voert de financiële administratie en verricht betalingen. Tevens ontvangt "de Patrijs van Salland" in samenwerking met de WBE Heeten e.o. een jaarlijkse subsidie van de Gemeente Raalte. Zie voor een volledig overzicht de bijlage 'financieel overzicht'.

Conclusie

Er is 46.400 m² akkerland (verspreid over het werkgebied) ingezaaid. Samen met een braakligging van 17.000 m² houdt dat in dat er in 2019 in totaal 63.400 m² patrijzen akkers lagen in Salland. Hiermee werd dit stukje Salland weer wat aantrekkelijker voor de patrijs.

Foto's E.Wessels Vettewinkelweg Wijhe niet alleen patrijzen profiteren

Hoewel we ervan overtuigd zijn dat de patrijs (en tal van andere fauna) hiervan profiteert, is het lastig om de resultaten in harde cijfers te vertalen. Het werkt nu eenmaal niet zo dat per eenheid ingezaaide grond er een x-aantal patrijzen extra in het gebied komen. Daarvoor zijn er te veel factoren van invloed. Denk bijvoorbeeld aan het weer, predatie, toepassing van gifstoffen, verstoring etc. Desondanks wil de werkgroep op de ingeslagen weg verder gaan. Dat is alleen al nodig omdat de aantasting van de biotoop door schaalvergroting, verdwijnen van kleine landschapselementen, intensivering van grondgebruik en verschraling van

soorten, nog steeds onverkort voortgaan. De patrijs en andere soorten leggen het tegen deze ontwikkelingen in een moordend tempo af.

De boeren zijn de grootste gebruikers van de grond en oefenen daarom grote invloed uit op het lot van de flora en fauna in het gebied waarin zij werken. De werkgroep hoopt dat de boeren bereid en in staat zijn om mee te helpen met kleinere en grotere maatregelen het tij nog te keren.

Onder het motto 'het mag best wat ruiger' draagt PvS bij aan het behoud en herstel van flora en fauna in Salland, met de patrijs voorop.

Foto E. Wessels patrijzenakker boerderij Boerlestraat Wijhe

Bijlage 1: Percelen ingezaaid met kruidenmengsel in 2019 door Agrarische Natuurvereniging Groen Salland in opdracht van werkgroep Patrijs van Salland en/of door derden

Locatie	Oppervlakte in m2
W.M.O. Boerhaar	1200
Kleistraat 11 Olst	150
Kleistraat 13 Olst	300
Hooglandweg 3 Wijhe	450
Waterstraat 18 Wijhe	600
Waterstraat 21 Wijhe	300
Vettewinkelweg Boerhaar	1000
Schoorlemmer Neppelenbroekerdijk Broekland	400
J. Hoekers Wevers Mariënheem	6000
B. Wichers Schreur Heeten en gemeente Raalte	15000
Gezamenlijke WBE's Salland Zaaigoed 23 kg: Het Twentsche Veld	21000
Braakligging ingezaaid 2018	17000
Totaal	63400

Bijlage 2: Financieel overzicht 2019

		Financieel jaaroverzicht 2019		
Omschrijving			Begroot	Werkelijke kosten
Vergaderingen			€ 100,00	€ -
Grondwerkzaamheden			€ 500,00	
	Menkveld			
	Willemsen			€ 709,36
	Wesepe			
Zaaigoed patrijzenmengsel			€ 400,00	€ 360,01
PR/Hosting website 2018 en 2019			€ 100,00	€ 99,90
			€	
Totaal (begrote) uitgaven			1.100,00	€ 1.169,27
Financiering:				
Nog in kas van 2018 (SBNL)			€ 778,31	
			€	
SBNL (nog te ontvangen)			1.200,00	
			€	
Bestedingsruimte			1.978,31	€ 1.978,31
				€ 1.169,27

				€ 809,04
Overschot				€ 809,04
Eigen kasgeld (restant bijdrage WBE)				€ 102,85
Totaal				€ 911,89
let op: Bedrag van € 1200 is van SBNL is nog niet ontvangen!				